

וקשיא לשמואל, המחייב את הנותן את האבן אפילו בלי טיט!

ומהדרינן למקשן: וליטעמיך: אימא סיפא דההיא ברייתא:

רבי יוסי אומר: ואפילו העלה אבן והניח על גבי דימוס של אבנים, שורת אבני חומה — חייב.⁽⁶⁾

הרי מצינו שרבי יוסי מחמיר עוד יותר משמואל, שאפילו בהנחה בעלמא חייב, ואפילו לא צידד את האבן לתקן יפה מקום מושבה. וקשיא ארישא דברייתא שדוקא הנותן את הטיט חייב?

אלא, על כרחך, תלתא שלשה סוגי שורות של בנייני הור:

א. שורה תתא, התחתונה, היא בניית אבני יסוד הבנין.

ב. שורות מציעא, בניית כל שורות הבנין, מהשורה שעל אבני היסוד עד השורה העליונה, מלבד השורה העליונה עצמה.

ג. ועילא — בניית השורה העליונה.

רב אחא בר יעקב אמר: לא עשו במשכן שום דבר בצמצום, אלא עשו הכל מלכתחילה די והותר, היות ואין הנהגה של עניות ראויה לנהוג במקום עשירות, והמשכן היה מקום שנהגו בו בעשירות.

אלא, שכן בעל הבית שיש לו נקב בבירתו, בבית נאה שמתגורר בו, הרי הוא מקפיד אפילו על חור קטן שבו, וסותמו בטיט, וחייב על סתימתו במשהו, משום מלאכת בונה.

דכוותה גבי משכן: שכן קרש שנפלה בו דרנא, תולעת שכירסמה בו חור — מטיף לתוכה אבר, עופרת, וסותמו.⁽⁵⁾

אמר שמואל: המצדד את האבן מושיב את האבן ביסוד הבנין, שמזיזה מצד לצד, ובכך הוא מכין את הקרקע תחתיה כדי שתשב האבן יפה, הרי אפילו אם לא נתן טיט, הוא חייב משום בונה. דהוי בונה כל שהוא, שיש אנשים שמושיבים רק את האבן, בלי לתת טיט.

מיתבי: תניא: אדם אחד נותן את האבן, ואחד נותן את הטיט — רק הנותן את הטיט חייב ולא הנותן את האבן.

שפסולים משום דבעינן לגבוה מן המובחר. ועוד הקשה, אמאי לא קאמרה הגמרא שאם נפגם המזבח משהו, היה סותמו.

6. התוס' בד"ה וליטעמיך לא גרס "רבי יוסי אומר", דא"כ מאי מקשה מינה לשמואל, דהא פליגי רבנן עליה.

והרמב"ן מיישב הגירסא דהכי קאמר: ליטעמיך שאתה משהו כל סוגי הבנין תיקשי לך מרבי יוסי, שאפילו בהנחה בעלמא מחייב, והא

על הכירה, דא"כ לא שייך להזכיר "לשפות עליה", שאין זה טעם על הפטופטין שהוא עושה [שהפטופטין משמשין לכירה, ולא לקדירה שעל הכירה] אלא נראה שהפטופטין עצמן הן הכירה, שעושה הכירה בלי מקיף כל סביבה אלא ג' פטופטין, ומקום שפיתה למעלה, ופטופטי כירה קטנה היינו כירה של פטופטין קטנה.

5. הקשה השפת אמת: למה לא יפסל הקרש למשכן כמו עצי מזבח שנפל בהם תולעת,